

СИМОН ПЕТЛЮРА У 1917- 1926 РОКИ

Проект підготували учні 10-а класу Войтко Дмитрій та
Соколов Сергій

ХТО ЦЕ?

Сімон Петлюра— український державний, військовий та політичний діяч, публіцист, літературний і театральний критик. Організатор українських збройних сил. Член Генерального секретаріату УЦР на посаді Генерального секретаря з військових справ. Головний отаман військ УНР. Голова Директорії УНР (травень 1919 — листопад 1920).

ПОЧАТОК РОБОТИ В УЦР

На з'їзді Петлюра був обраний до ГВК, з 21 травня 1917 року обраний головою цієї організації. Водночас увійшов до Центральної Ради і 28 червня обраний до Генерального секретаріату на посаду Генерального секретаря з військових справ. Головним завданням Петлюри як військового діяча була українізація армії. 15 листопада було розіслано відозву Петлюри до війська:

Я, яко генеральний секретар по військових справах в Українській Народній Республіці, закликаю всіх вас, мої товариші й друзі, в теперішній час до загальної дружньої роботи. Будьте організовані та з'єдинені — всі за одного і один за всіх. Наше військо молоде, воно тільки становиться на ноги, і ви своєю дисциплінованістю доведете, що являєтесь славними потомками великих предків

ПЕТЛЮРА ПРОТИ БІЛЬШОВИКІВ

Зорганізував сердюцькі дивізії, очолив роззброєння українськими військами прихильних до більшовиків підрозділів та червоної гвардії у столиці. Під час революційних подій кінця 1917 — початку 1918 року, безжально припинивши спроби більшовицьких переворотів у Києві, довів, що з усього керівництва республіки один лише він був здатен на рішучі дії. Натомість Володимир Винниченко назвав Симона Петлюру головним винуватцем конфлікту з Радою Народних Комісарів у Росії і приклався до його відставки за «перевищення повноважень». На знак протесту проти пробільшовицької орієнтації голови секретаріату 18 грудня 1917 року Петлюра подав у відставку.

ПОГРШЕННЯ СИТУАЦІЇ

9 травня обраний Головою Директорії, отримавши практично диктаторські повноваження. На чолі об'єднаних українських збройних сил 30 серпня 1919 року здобув Київ, однак вже наступного дня під тиском Збройних сил Півдня Московщини (ЗСПР) був змушений полишити місто. Існував дуалізм армій та урядів. Восени ситуація погіршилась — тиф та недостатня забезпеченість армії породили внутрішні суперечки. 4 листопада в Жмеринці відбулася нарада за участі представників урядів Директорії УНР та Диктатури ЗУНР.

ЗИМОВИЙ ПОХІД

2 грудня 1919 року за погодженням з Петлюрою дипломатичною місією УНР у Варшаві на чолі з Андрієм Лівіцьким була підписана декларація щодо західних кордонів країни з польським урядом. Андрій Жук, на початок політичної діяльності котрого великий вплив мав Симон Петлюра, але згодом, зважаючи на власні кооператорські інтереси, перейшов на бік захисту позицій уряду ЗУНР, вважав її помилкою. 4 грудня 1919 року делегація ЗУНР, на чолі з Степаном Витвицьким, оголосила про розрив Акту Злуки в односторонньому порядку посольству УНР у Варшаві. 5 грудня Головний отаман віддав наказ про перехід армії в Зимовий похід.

ВАРШАВСЬКИЙ ДОГОВІР

6 грудня виїхав до Варшави для організації воєнно-політичного союзу з Польщею проти більшовицької Росії. За його ініціативою український і польський уряди підписали в квітні 1920 року Варшавський договір, який однак не був ратифікований УНР та РП. Втім, зрештою, цей союз призвів до чергової зради з боку Польщі, котра під час укладення Ризького миру порозумілася з більшовицькою Москвою, зігнорувавши уряд УНР та його вимоги, і віддавши колишнього союзника на поталу мілітарно сильнішому ворогові.

ПЕТЛЮРА В ЕМІГРАЦІЇ

- 31 грудня 1923 року виїхав до Австрії, згодом — до Угорщини, Швейцарії.
- У жовтні 1924 року оселився в Парижі, де організував видання тижневика «Тризуб» і продовжував виконувати обов'язки голови Директорії УНР і Головного Отамана УНР.
- Після еміграції Симона Петлюри у Полтаві залишилися дві його рідні сестри й племінник. Особливим рішенням Полтавської міської ради в 1927 році їм надали в пожиттєву власність будинок брата. Навесні 1937 року їх усіх заарештували ніби-то за активну контрреволюційну діяльність і засудили по I-й категорії — до розстрілу.

ВБИВСТВО ПЕТЛЮРИ

Симон Петлюра був убитий 25 травня 1926 року Самуїлом Шварцбардом. Вважають, що той нібито був агентом ОДПУ, а помста є лише приводом. Сам Шварцбард у перших свідченнях французькій поліції розповідав, ніби лише чув про погроми від одновірців, коли в 1917 році їздив спільно з французькою військовою місією з Петрограда до Одеси. Про це, зокрема, свідчать публікації тогочасної французької преси: «Еко де Парі», «Парі-Міді» та інших.

Шварцбард розстріляв Петлюру на розі вулиці Расін та бульвару Сен-Мішель. Була друга година дня. Отаман зупинився біля книгарні та роздивлявся книжки. Пересвідчившись, що перед ним саме Симон Петлюра, Шварцбард випустив у нього сім куль. Перехожі, які стали свідками вбивства, почали бити вбивцю, доки не втрутився поліцейський та не відвів нападника до дільниці.